

Sygn. akt II Cz 312/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Rajczakowski

Sędziowie: SO Jerzy Dydo

SO Agnieszka Terpiłowska

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2017 r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. Z., R. Z.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów na postanowienia o kosztach procesu zawarte w pkt IV, V i VI wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 27 lutego 2017 r., sygn. akt VIII C 768/15

p o s t a n a w i a:

I. **oddalić zażalenie;**

II. **zasądzić od powódki D. Z. na rzecz strony pozwanej kwotę 225 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego;**

III. **zasądzić od powoda R. Z. na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

(...)

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w pkt IV wyroku z dnia 27 lutego 2017 r., Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zasądził od powódki D. Z. na rzecz pozwanego kwotę 1.703,60 zł tytułem kosztów procesu, w pkt. V zasądził od powoda R. Z. na rzecz pozwanego kwotę 621,60 zł tytułem kosztów procesu, i w pkt. VI nakazał stronom uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wałbrzychu: powódce D. Z. kwoty 252,89 zł, powodowi R. Z. kwoty 244,26 zł, pozwanemu łącznej kwoty 77,59 zł – tytułem kosztów sądowych.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd pierwszej instancji wskazał, że o kosztach procesu z udziałem powódki D. Z. orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 98 § 3 k.p.c. Roszczenie zostało uwzględnione w ok. 12% (pozwany wygrał zatem spór w 88%) i stosownie do tego stronom przysługuje zwrot poniesionych w związku z udziałem w sprawie kosztów. Powódka poniosła koszty procesu w łącznej wysokości 3.528 zł obejmujące: opłatę od pozwu w wysokości 711 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł, koszty opłaty skarbowej uiszczonej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszty przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych pokryte z zaliczki powódki w wysokości 400 zł. Z kolei pozwany poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 2.417 zł

stanowiące koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400 zł i koszty opłaty skarbowej uiszczonej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Uwzględniając stosunek w jakim każda ze stron wygrała spór, powódce przysługują koszty procesu w wysokości 423,36 zł, zaś pozwanemu w wysokości 2.126,96 zł, co po zbilansowaniu daje kwotę 1.703,60 zł, należną pozwanemu.

O kosztach procesu z udziałem powoda R. Z. orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 98 § 3 k.p.c. Roszczenie zostało uwzględnione w około 15% (pozwany wygrał zatem spór w 85%) i stosownie do tego stronom przysługuje zwrot poniesionych w związku z udziałem w sprawie kosztów. Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 2.656 zł obejmujące: opłatę od pozwu w wysokości 439 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.200zł, koszty opłaty skarbowej uiszczonej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszty przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych pokryte z zaliczki powoda w wysokości 400 zł. Z kolei pozwany poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 1.217 zł stanowiące koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.200 zł i koszty opłaty skarbowej uiszczonej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Uwzględniając stosunek w jakim każda ze stron wygrała spór, powodowi przysługują koszty procesu w wysokości 398,40 zł, zaś pozwanemu w wysokości 1.020 zł, co po zbilansowaniu daje kwotę 621,60 zł.

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W niniejszej sprawie przeprowadzono dowód z opinii dwóch biegłych, który łączny koszt, ustalony postanowieniami Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 18 maja 2015 r. i z dnia 9 listopada 2016 r., wyniósł 1.374,75 zł i został pokryty z zaliczki powodów w kwotach po 400 zł, tj. w łącznej kwocie 800 zł, a w pozostałym zakresie tymczasowo przez Skarb Państwa. Niepokryte koszty sądowe w wysokości 574,75 zł obciążają strony stosownie do wyniku sprawy, przy czym w sprawach z powództwa powoda i powódki do rozliczenia pozostają kwoty po 287,37 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienia złożyli Powodowie zaskarżając postanowienie w całości wnieśli o zmianę rozstrzygnięcia o kosztach procesu zawartych w punkcie IV i V wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 27.02.2017 r. poprzez wzajemne zniesienie między stronami kosztów procesu, w punkcie VI wyroku poprzez nieobciążanie powodów kosztami sądowymi. W uzasadnieniu zażalenia Powodowie wskazali, że mając na uwadze, iż określenie należnej powodom sumy zależało od oceny Sądu, to Sąd I instancji winien był zastosować w niniejszej sprawie wobec powodów dyspozycję art. 100 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. i wzajemnie znieść między stronami koszty procesu. Skarżący wskazali, że w sprawie o zadośćuczynienie powodowie nie są w stanie w chwili składania pozwu w sposób matematyczny wyliczyć sumy odpowiedniej w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Dla powodów poczucie krzywdy doznanej w wyniku wypadku komunikacyjnego z 2014r. było tak duże, że uznali stanowisko ubezpieczyciela, co do wypłaty świadczeń na poziomie 1.300 zł dla powódki czy 1.500 zł dla powoda za rażąco zaniżone, stąd też wywiedli powództwo o zapłatę wyższych świadczeń z art. 445 k.c. Zdaniem Skarżących ostateczna ocena, jakiej dokonał Sąd I instancji winna uwzględniać fakt, że od dnia złożenia pozwu na początku 2015r. do chwili wydania opinii przez kolejnych biegłych we wrześniu 2015r. i październiku 2016r., upłynął znaczny wycinek czasu, czyniąc przez to możliwość oceny uszczerbku na zdrowiu iluzoryczną. Tym samym oszacowanie przez Sąd I instancji kwoty odpowiedniej tytułem zadośćuczynienia dla powodów poszkodowanych w wypadku komunikacyjnym oraz zastosowanie zasady słuszności przemawiają za wzajemnym zniesieniem przez Sąd kosztów procesu między stronami oraz za odstąpieniem od obciążania powodów kosztami sądowymi.

W odpowiedzi na wniesione zażalenie strona pozwana wniosła o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie od powodów na jej rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie zażaleniowe. W uzasadnieniu odpowiedzi na zażalenie Strona pozwana wskazała, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do odstąpienia od obciążenia powodów kosztami procesu. To powodowie jako inicjatorzy procesu powinni wszechstronnie rozważyć zasadność roszczenia i ocenić ryzyko wiążące się z wytoczeniem powództwa. Co więcej, powodowie byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, zatem zdaniem strony pozwanej brak jest podstaw do przyjęcia, iż byli stroną słabszą czy też niedoinformowaną. Podjęte przez powodów ryzyko związane

z wytoczeniem powództwa nie powinno zatem obciążać strony pozwanej, która poniosła koszty związane z obroną swojego stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zasadą w toku procesu jest odpowiedzialność za jego wynik, dlatego też strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 k.p.c.). Z samej już treści powołanego przepisu wynika, iż dotyczy on strony, która przegrała proces w całości bądź w znacznej części. W niniejszej sprawie mamy jednak do czynienia z sytuacją, w której na rzecz powoda R. Z. zasądzono kwotę 1.280 zł, a zatem wygrał on proces w 15 %, natomiast na rzecz powódki D. Z. zasądzono kwotę 1.712,11 zł, a zatem wygrała ona proces w 12%.

Zgodnie zatem z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Stosunkowe rozdzielanie kosztów procesu jest usprawiedliwione, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy i zasad słuszności, przy czym należy podkreślić, że w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że pomimo równego stopnia wygrania i przegrania sprawy, brak jest możliwości zniesienia kosztów, gdy pozostawały one w znacznej dysproporcji (por. postanowienie SN z 12.10.2012 r., IV CZ 68/12, wyd./el. Lex nr 1232621 oraz postanowienie SN z 28.02.1985 r., II CZ 21/85, wyd./el. Lex nr 8690). W niniejszej sprawie strona pozwana zarówno w stosunku do powódki jak i do powoda wygrała w 88% oraz 85% co przesądza zatem o braku możliwości skorzystania z zasady określonej w art. 100 k.p.c. i wzajemnym zniesieniu kosztów procesu, na co wskazują Skarżący.

Należy również wskazać, iż powodowie D. Z. i R. Z. nie wykazali aby ich sytuacja procesowa i pozaprocessowa uzasadniała tezę o spełnieniu przesłanki „szczególnie uzasadnionego wypadku”, przewidzianej w art. 102 k.p.c. Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, tj. wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Podstawą do takiej oceny może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprocessowa (stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa). Okoliczności niniejszej sprawy nie pozwalają, zdaniem Sądu Okręgowego, na zastosowanie wobec Skarżących dyspozycji tego przepisu. Z akt sprawy nie wynika aby sytuacja finansowa lub rodzinna powodów była zła (tym bardziej, że w procesie opłacili opłaty od pozwu oraz nie wnosili o zwolnienie ich od tego kosztu). Nie sposób także przyjąć, aby obciążenie ich kosztami procesu było rażąco niezgodne z zasadami słuszności, tym bardziej w sytuacji, gdy byli oni reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, a zatem mogli ocenić chociażby przybliżoną wysokość dochodzonego roszczenia. Jakkolwiek zgodzić należy się z Skarżącymi, iż w sprawie o zadośćuczynienie powodowie nie są w stanie w chwili składania pozwu w sposób dokładny wyliczyć sumy odpowiedniej w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, niemniej jednak nie można oceniać zasadności zastosowania art. 102 k.p.c. przez pryzmat samego charakteru sprawy. Doprowadziłoby to bowiem do każdorazowego zwalania stron w procesie o zadośćuczynienie z obowiązku zwrotu poniesionych przez przeciwnika procesowego kosztów procesu. Również w sprawie o zadośćuczynienie strona reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika ma możliwości oceny i odniesienia żądanego zadośćuczynienia do rzeczywistych rozmiarów szkody i wypracowanego dorobkiem orzecznictwa wysokości zadośćuczynienia i ustalenia jego wysokości, co najmniej w zbliżonej do odpowiedniej wysokości. Mając powyższe na uwadze brak było podstaw do przyjęcia, że w rozpoznawanej sprawie zachodzi szczególny przypadek, uzasadniający zastosowanie wobec powodów D. Z. oraz R. Z. przepisu art. 102 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd.1 k.p.c., zażalenie jako bezzasadne oddalił.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono stosownie do zakresu zaskarżenia przez każdego z powodów - w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. oraz § 2 pkt. 3 w zw. z § 10 ust 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm. w brzmieniu obowiązującym) w stosunku do D. Z. (pkt. II) oraz w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. oraz § 2 pkt. 2 w zw. z § 10 ust 2 pkt 1 cyt. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych w stosunku do R. Z. (pkt. III).

(...)